

„Miękkie lądowanie” – o wartościach nie do kupienia

Szkolny projekt rozwijający kompetencje miękkie
2019/2020

Opracowała: Jolanta Mielcarek

SZKOLNY PROJEKT ROZWIJAJĄCY KOMPETENCJE MIĘKKIE

na rok szkolny 2019/2020

klasy 4-8 Szkoły Podstawowej nr 55

w Szczecinie

1. Wprowadzenie

Co to są umiejętności miękkie i jak je rozwijać?

Powszechnie stosuje się podział na kompetencje twarde i miękkie. Czym się różnią między sobą?

Różnice:

KOMPETENCJE TWARDE	KOMPETENCJE MIĘKKIE
wiedza merytoryczna z danej dziedziny	umiejętności społeczne
umiejętności specjalistyczne	umiejętności uniwersalne
potrzebne do wykonywania konkretnego zawodu	przydatne w każdym zawodzie
pomagają dobrze wykonywać swoją pracę	pomagają współpracować z innymi

Przykładowo do umiejętności twardych prawników czy sędziów zalicza się znajomość przepisów i kodeksów prawnych, a grafika komputerowego programów służących do projektowania stron itp. Takie kwalifikacje potwierdza się dyplomami i certyfikatami.

Inaczej wygląda kwestia **kompetencji miękkich**. Są one bardzo mocno związane z naszą psychiką. Kompetencje miękkie skupiają się na postawach, które pozwolą w określonej sytuacji zachować się skutecznie. Warunkują efektywne funkcjonowanie w różnorodnych warunkach kontaktów społecznych. Adekwatne poczucie kompetencji sprzyja kształtowaniu się poczucia własnej wartości, a to daje odwagę w zbliżaniu się do nieznanego i poznawaniu go, co sprzyja nabywaniu nowych doświadczeń.

2. Charakterystyka kompetencji miękkich

Umiejętności miękkie to pojęcie bardzo rozległe. Generalnie umiejętności miękkie można podzielić na dwie grupy:

Umiejętności osobiste- to zdolności niezbędne do efektywnego zarządzania sobą. Wśród nich wymienia się m.in.:

- zarządzanie sobą w czasie
- radzenie sobie ze stresem
- samomotywację
- inteligencję emocjonalną
- asertywność
- kreatywność i wiele innych.

Umiejętności interpersonalne - zwane również zdolnościami komunikacyjnymi - wykorzystywane są w relacjach z innymi ludźmi. Wśród nich wymienia się:

- zdolności perswazyjne
- motywowania innych do pracy
- rozwiązywania konfliktów
- autoprezentacji
- delegowania zadań
- pracy zespołowej itp.

Plusy posiadania wysokich kompetencji miękkich

- Zdolność łatwego motywowania siebie do konsekwentnego działania.
- Proaktywność, odporność na stres, asertywność, umiejętność budowania własnego autorytetu i korzystnego wizerunku osobistego, zdolność wywierania silnego wpływu na myśli, decyzje i zachowania innych ludzi.
- Umiejętność inspirowania innych do działania zgodnego z własną wizją oraz sprawnego kierowania zespołem.
- Posiadanie wysokich miękkich umiejętności jest nieodzowne dla każdej osoby, której aktywność wiąże się z **kontaktem z innymi ludźmi** wobec których zastosowano **zespołową formę organizacji pracy**, np. w szkole.
- Ponieważ najbardziej intratne i prestiżowe stanowiska wiążą się z dużą dozą samodzielności i odpowiedzialności, bez odpowiednio wysokich umiejętności zarządzania sobą nie mamy większych szans na **odniesienie sukcesu** podczas ich piastowania, nawet jeśli posiadamy niezbędne kwalifikacje formalne.

3. Cele projektu

- Wspieranie rozwoju osobistego i społecznego uczniów.
- Rozwijanie umiejętności interpersonalnych.
- Kształtowanie postaw i nawyków podnoszących jakość życia.

4. Jak rozwijać kompetencje miękkie uczniów?

Kompetencje miękkie można ćwiczyć i rozwijać, choć proces ten jest trudniejszy i bardziej złożony niż w przypadku kształtowania kompetencji twardych. Należy jednak pamiętać, że kompetencje miękkie, w przeciwieństwie do merytorycznej wiedzy, nie są umiejętnościami, których można się nauczyć z podręczników. Do prawidłowego i intuicyjnego wykorzystywania ich w pracy niezbędny jest odpowiedni trening uświadamiający uczniowi, jakie cechy są u niego dobrze rozwinięte, nad którymi warto jeszcze popracować, a które nie współgrają z jego osobowością i ich rozwój może być bardzo trudny i nieskuteczny.

- W roku szkolnym 2019/2020 projekt będzie realizowany od października do maja i obejmie obszary tematyczne ujęte w poniższym harmonogramie.

ZAGADNIENIA TEMATYCZNE	HARMONOGRAM PROJEKTU
KOLEŻEŃSTWO	październik, 2019 r.
TOLERANCJA	listopad, 2019 r.
EMPATIA	grudzień, 2019 r.
KOMUNIKATYWNOŚĆ	styczeń, 2020 r.
ASERTYWNOŚĆ	luty, 2020 r.
WSPÓŁPRACA W GRUPIE	marzec, 2020 r.
KREATYWNOŚĆ	kwiecień, 2020 r.
SAMODZIELNOŚĆ	maj, 2020 r.

- Wprowadzeniu uczniów w miesiąc kształtujący daną kompetencję będą służyły prezentacje podczas spotkań klas w auli szkolnej.
- Wychowawcy klas 4-8 wybierają sposób realizacji projektu w zależności od potrzeb zespołu klasowego. Zagadnienia tematyczne i sposób realizacji projektu są skorelowane z planem wychowawcy klasy, z programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły oraz planem pracy szkoły w r. szk. 2019/2020.
- Wszyscy nauczyciele włączą poszczególne zagadnienia tematyczne projektu do swojej bieżącej pracy z uczniami.
- Każdy nauczyciel indywidualnie dostosuje do swojego przedmiotu sposoby przeprowadzenia zajęć dotyczących tematyki poszczególnych miesięcy.
- Poszczególne zagadnienia będzie obrazowała gazetka ścienna w sali lekcyjnej, mapa myśli lub wytwory pracy uczniów pozostające w dokumentacji nauczyciela/wychowawcy klasy, a także aktywność uczniów w realizacji zadań wynikających z planu pracy szkoły.
- Zebrane materiały, potwierdzające realizację projektu, posłużą wychowawcom klas 4-8 do prezentacji pracy zespołu klasowego na spotkaniu z rodzicami.

- Przy kształtowaniu każdej z zaplanowanych kompetencji wychowawca klasy decyduje o
 - wytypowaniu z klasy dwóch osób do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez panią psycholog i panią pedagog;
 - przeprowadzeniu po „szkoleniu”, pod opieką wychowawcy, zajęć na temat wybranej kompetencji.
- W realizację projektu zostanie włączony Samorząd Uczniowski SP. Na początku każdego miesiąca przedstawiciele SU będą odpowiedzialni za:
 - wyeksponowanie hasła zachęcającego do realizacji zagadnienia tematycznego (hol II piętra)
 - pomysły zadań kształtujących daną umiejętność przekazane wychowawcom klas i samorządom klasowym
 - wspomaganie akcji „Uczniowie uczą” powiązanej z działalnością szkolnego wolontariatu.

5. Plan realizacji projektu

HASŁO	TERMIN REALIZACJI	WPŁYW KOMPETENCJI NA JAKOŚĆ WYKONYWANEJ PRACY I JEJ EFEKTYWNOŚĆ	TREŚCI	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
KOLEŻEŃSTWO	październik	<ul style="list-style-type: none"> - udane relacje z drugim człowiekiem - akceptacja grupy - otwartość na drugiego człowieka - dzielenie się z innymi - okazywanie uczuć - wybaczenie błędów 	1. SAMOPOMOC KOLEŻEŃSKA 2. KOLEŻEŃSTWO NA LEKCJACH	1) stworzenie klasowych zespołów pomocy koleżeńskiej 2) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji są mapy mentalne oraz metoda kuli śniegowej , jest to metoda wizualnego opracowania problemu z wykorzystaniem pojęć, skojarzeń, symboli; pomaga uaktywnić wiedzę uczniów, pobudzić ich fantazję i wyobraźnię, uczyć się od koleżanek i kolegów z klasy; nauczyciel przedstawia cel lekcji. Następnie rozdaje uczniom kartki z zaznaczonym hasłem wywoławczym w centrum oraz z promieniami odchodzącymi od hasła; uczniowie na promieniach dopisują swoje skojarzenia, a po prezentacji sporządzonych map wykorzystujemy metodę kuli śniegowej; uczniowie łączą się w małe, a potem stopniowo w coraz większe grupy, aż stworzą na plakatach wspólną definicję pojęcia podanego przez nauczyciela	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas - nauczyciele przedmiotów - wychowawcy klas

			<p>3. UCZYMY SIĘ KOLEŻEŃTWA NA PRZERWACH</p> <p>4. ZACHOWUJĘ SIĘ FAIR PLAY NA LEKCJI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO</p> <p>5. KOLEŻEŃSTWO W LITERATURZE</p>	<p>3) opracowanie w klasach sposobów na miłą i bezpieczną przerwę</p> <p>4) koleżeństwo [podczas rozgrywek sportowych, wzajemna pomoc; rozwijanie umiejętności właściwego reagowania na przegraną (sportowe fair play), gratulowanie wygranej koleźce</p> <p>5) omawianie utworów literackich, które zawierają dylemat moralny (np. związany z wyborem: sprawić przyjemność sobie, czy innym)</p>	<p>- wychowawcy klas, nauczyciele wszystkich przedmiotów</p> <p>- nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>- nauczyciele języka polskiego, wychowawcy klas</p>
TOLERANCJA	listopad	<p>- dobre relacje w wielokulturowym społeczeństwie</p> <p>- świadomość, że każdy z nas ma prawo do wolności wyznania, słowa, wypowiedzenia poglądów i odmiennych przekonań</p>	<p>1. TOLERANCJA NA CO DZIEŃ</p> <p>2. SZANUJĘ ZDANIE KOLEGI/KOLEŻANKI</p>	<p>1) uczenie się odróżniania spraw ważnych od mniej ważnych, unikania krzyku, kłótności i zawziętości w kontaktach z innymi, zwracanie uwagi na problemy innych, ocenianie postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach życia codziennego, rozumienie prawa do wyrażania własnego zdania, ocen i sądów oraz oczekiwanie szacunku i zrozumienia dla własnych postaw i niechęci do tego, co sprawia, np. przykrość, prezentacje multimedialne o tolerancji religijnej, rasowej, itp., bajki terapeutyczne. (zasoby Internetu)</p> <p>2) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji są argumenty „za i przeciw” Metoda ta jest inną formą prowadzenia dyskusji. Przy jej pomocy można pracować nad problemami, które budzą kontrowersje – są zwykle żywo dyskutowane. Wybór tematyki powinien być jednak taki, by prezentowane stanowiska nie wywoływały niepotrzebnych emocji (klasy 7-8)</p>	<p>- wszyscy nauczyciele</p> <p>- nauczyciele przedmiotów</p> <p>- wychowawcy klas</p>

			3. 16. 11. MIĘDZYKRAJOWYM DNIEM TOLERANCJI	3) wykonanie w klasach „Drzewka Tolerancji”, poprzez wpisywanie na liściach hasła, skojarzeń, sentencji dotyczących tego problemu (klasy 4-6)	- wychowawcy klas
EMPATIA	grudzień	- rozumienie innych - motywowanie współpracowników i doradzanie im - umiejętność rozpoznawania i zaspokajania potrzeb innych osób - umiejętność współpracy z ludźmi wywodzącymi się z różnych środowisk	1. ROLA EMPATII W PRACY UCZNIĄ	1) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji jest odgrywanie scenek (drama) ; odgrywanie i analizowanie symulowanych scenek oswoi uczniów z nietypowymi, stresującymi przypadkami i zacieśni więzy w grupie współpracujących ze sobą osób; metoda ta ma zastosowanie w praktycznym ćwiczeniu umiejętności społecznych, pomaga zrozumieć motywacje różnych zachowań	- nauczyciele przedmiotów - wychowawcy klas
			2. ROZPOZNAJĘ SWOJE UCZUCIA...	2) - zajęcia warsztatowe „Wejdz w czyjąś skórę” - przeprowadzenie lekcji wychowawczej na temat sposobów wyrażania swoich uczuć, by trafnej rozpoznawać uczucia innych; gra w nastrój – zabawa z wykorzystaniem kart z nazwami uczuć: prowadzący opisuje zdarzenie, dzieci podnoszą karty z nazwami uczucia, jakie towarzyszy danej sytuacji; zbieranie pomysłów na sposób przeproszenia rówieśników, dorosłych... – połączenie pomysłów wszystkich dzieci w jeden wspólny „ELEMENTARZ PRZEPROSIN”	- wychowawcy klas
			3. OTWIERAMY SIĘ NA POTRZEBY IMNNYCH...	3) pomagamy innym, znamy cele działalności szkolnego wolontariatu, bierzemy udział w akcjach: paczka dla zwierzątka, w bożonarodzeniowym kiermaszu ciast i ciasteczek	- wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele
			4. SPOTKANIA WIGILIJNE W KLASACH 4-8	4) opracowanie scenariusza spotkania, rozdzielanie zadań, „każdy dla każdego” – przygotowanie przez uczniów „świętecznych niespodzianek” dla kolegi/koleżanki, np. własnoręcznie wykonana kartka z życzeniami, ozdoba choinkowa, itp.	- wychowawcy klas, nauczyciele plastyki
KOMUNIKATYWNOŚĆ	styczeń	- decyduje o skuteczności współpracy, porozumiewania się i	1. ĆWICZYMY KOMUNIKATYWNOŚĆ	1) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji jest dyskusja (klasy 4-8) i debata (klasy 7-8).	- wszyscy nauczyciele

		<p>wywierania wpływu na innych</p> <ul style="list-style-type: none"> - siła twórcza budująca zespoły, ułatwiająca negocjacje - jakość codziennej pracy 		<p>Podczas dyskusji uczniowie uczą się argumentować, przekonywać, słuchać innych oraz brać udział w gorącym sporze.</p> <p>Debata jest to metoda pozwalająca na ułatwienie podjęcia decyzji w wypadku, gdy istnieją co najmniej dwa odmienne stanowiska. Każda grupa powinna mieć taką samą szansę na wyrażenie swojej opinii (tyle samo czasu). Na tego rodzaju zajęciach należy dbać o kulturę wypowiedzi, aby nie dopuścić do powstania konfliktów lub atakowania przeciwników. Metoda uczy logicznego myślenia, argumentowania, wystąpień publicznych, skutecznej komunikacji, aktywnego słuchania, nieulegania emocjom, szanowania poglądów innych, patrzenia na problemy z różnych punktów widzenia oraz samodzielności.</p>	
			<p>2. POTRAFIĘ AKTYWNIIE SŁUCHAĆ...</p>	<p>2) stwarzanie na lekcjach sytuacji problemowych, wdrażanie uczniów do aktywnego słuchania, wyrażania swoich poglądów, uczenia się panowania nad emocjami</p>	- wszyscy nauczyciele
			<p>3. DBAMY O POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWĄ</p>	<p>3) ćwiczenia w poprawnym wyrażaniu się na dany temat, zwracanie uwagi na dobór właściwych słów, wypowiedzianie ich w odpowiednim kontekście, sytuacji</p>	- wszyscy nauczyciele
			<p>4. KOMUNIKATYWNOŚĆ A INTERNET</p>	<p>4) bezpieczeństwo w sieci, wymiana opinii i doświadczeń, wiarygodność przekazu, rodzaje komunikatów, e-rozmowy, sposoby przekazywania informacji w Internecie</p>	- wychowawcy klas, nauczyciele informatyki, pedagog
ASERTYWNOŚĆ	luty	<ul style="list-style-type: none"> - umiejętność obrony swojego zdania - budowanie dobrych relacji z ludźmi, wyrażanie własnego zdania - realizacja swoich potrzeb oraz potrzeb zespołu 	<p>1. TRENING ASERTYWNOŚCI</p>	<p>1) uczenie się zachowań asertywnych, obserwacja a następnie naśladowanie wychowawcy, nauczyciela , który proponuje dany sposób zachowania się w określonej sytuacji, organizowanie sytuacji, w których wychowankowie mogliby poznawać zasady oraz nabywać podstawowe umiejętności z zakresu asertywności, np. odgrywanie scenek przez uczniów,</p>	- wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele

			<p>2. SZANUJĘ TWOJE ZDANIE, ALE MÓWIĘ NIE...</p>	<p>aby nauczyli się mówić "nie"</p> <p>2) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji jest graffiti. Metoda wykorzystująca skojarzenia. Nauczyciel zapisuje na tablicy temat zadania, np. problem do rozwiązania, oczekiwania uczniów odnośnie prowadzenia zajęć, czy ich opinie w określonej kwestii. Następnie dzieli uczniów na zespoły i każdemu z nich daje planszę/ kartkę z zapisanym na górze niedokończonym zdaniem, związanym z wybranym tematem. Każda grupa kończy to zdanie, zapisując swoją wersję na samym dole planszy. Następnie zagina kartkę w taki sposób, aby niewidoczne było zapisane przez nich zdanie, i podaje ją grupie obok. Kartki krążą od zespołu do zespołu zgodnie z kierunkiem ruchu wskazówek zegara. Zadanie kończy się, gdy zabraknie miejsca na dalsze dopisywanie. Następnie nauczyciel lub wybrani uczniowie umieszczają plansze w widocznym dla wszystkich miejscu, odczytują i omawiają zapisane zdania.</p> <p>Inną formą Graffiti, sprawdzającą się przede wszystkim w klasach z małą liczbą uczniów, jest rozłożenie plansz w sali lekcyjnej, aby każdy z uczniów indywidualnie dopisał swoje zakończenia zdań.</p> <p>Uczniowie wyrażają swój stosunek do jakiejś sprawy i jednocześnie dowiadują się, co na ten temat myślą inni uczniowie (powstaje plakat z dopisanymi zakończeniami zaproponowanych zdań). Pozwala to poznać nowe, ciekawe sposoby i pomysły rozwiązania danego problemu.</p>	<p>- wszyscy nauczyciele</p>
<p>WSPÓŁPRACA W GRUPIE</p>	<p>marzec</p>	<p>- motywuje do działania - pozwala szybciej i skuteczniej realizować zadania - umożliwia wymianę myśli</p>	<p>1. KLASOWE ZASADY WSPÓŁPRACY</p>	<p>1) jak być dobrym zespołem klasowym? - praca w grupach na lekcji wychowawczej, giełda pomysłów; wyrabianie umiejętności współdziałania w zespole, podporządkowanie się określonym zasadom, podział ról i przydzielenie określonych czynności do</p>	<p>- wychowawcy klas</p>

		<p>i tworzenie innowacyjnych koncepcji</p> <ul style="list-style-type: none"> - daje możliwość szybkiej nauki - tworzy dobrą atmosferę w pracy 	<p>2. WSPÓŁPRACA NA CO DZIEŃ</p> <p>3. DZIELIMY SIĘ POMYSŁAMI</p> <p>4. WSPÓŁPRACA Z SAMORZĄDEM UCZNIÓW KLAS 3</p>	<p>wykonania, ustalenie klasowego kodeksu- zasad współpracy w zespole</p> <p>2) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji są myślowne kapelusze; Metoda szczególnie przydatna w sytuacji, kiedy uczniowie współpracują ze sobą przy rozwiązywaniu problemów, wykorzystując swoje talenty i szczególne umiejętności. Uczestnicy przedstawiają swoje myśli i poglądy w sposób uporządkowany, co gwarantuje uzyskanie większej liczby ciekawych rozwiązań. Nauczyciel zachęca uczniów do samooceny i oceny pracy całej klasy. Metoda ta pozwala uczniom obserwować proces zarówno samorozwoju, jak i rozwoju grupy. Uczniowie wskazują czynniki, które pomagają im lub przeszkadzają we współpracy.</p> <p>3) aktywny udział w przygotowaniu Festiwalu Eksperymentów; działania zmierzające do przeprowadzenia kermaszu wielkanocnego (klasy 4-6); włączenie się w akcję Szczęśliwa Trzynastka przygotowanie koszy wielkanocnych dla hospicjum (klasy 7-8)</p> <p>4) wspólne angażowanie się w akcje charytatywne, np. kermasz wielkanocny</p>	<p>- wszyscy nauczyciele</p> <p>- wychowawcy klas - wszyscy nauczyciele</p> <p>- wychowawcy klas 3, 4-8</p>
KREATYWNOŚĆ	kwiecień	<ul style="list-style-type: none"> - pomaga w szybszym podejmowaniu decyzji, w unikaniu pułapek myślowych. - pomaga znaleźć nowe odpowiedzi na stare problemy - jest kluczem do poszukiwania 	<p>1. KREATYWNOŚĆ NA LEKCJACH</p>	<p>1) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji jest burza mózgów; Burza mózgów zwana jest także fabryką lub gietdą pomysłów. Umożliwia całkowitą swobodę zgłaszania przez grupę pomysłów i skojarzeń mających na celu rozwiązanie zadanego problemu. Sposób ten pozwala szybko zgromadzić wiele konkurencyjnych lub uzupełniających się hipotez dotyczących analizowanej kwestii. W szkole burza mózgów może</p>	<p>- wszyscy nauczyciele</p>

		i wprowadzania innowacyjnych rozwiązań	<p>2. TWORZYMY POMOCE DYDAKTYCZNE</p> <p>3. ZAKŁADANIE KONT, BLOGA, ITP.</p> <p>4. ŁĄCZYMY PRZYJEMNE Z POŻYTECZNYM</p>	<p>być wykorzystana do rozwiązywania zadań opartych na intuicji i wyobraźni. Jest to metoda kształtująca kreatywność, wyobraźnię i twórcze myślenie, gdyż zgłaszane pomysły powinny być spontaniczne, zgodnie z zasadą „pierwsza myśl jest najlepsza”.</p> <p>2) praca plastyczno-techniczna: maski lub kostki odzwierciedlające uczucia uczniów; - praca zespołowa w zależności od potrzeb danego zespołu</p> <p>3) pomysły uczniów, wybór treści</p> <p>4) twórcze myślenie można rozwijać, łącząc przyjemne z pożytecznym – czytając, słuchając muzyki, audiobooków, grając na instrumentach, rysując i grając w różne gry, skojarzenia, wymyślanie nowych zakończeń już znanych utworów, metaforyzowanie – np. tworzenie symboli grupy, burza mózgów, kreatywne rysunki, lapbooki itp.</p>	<p>- nauczyciele wszystkich przedmiotów</p> <p>- nauczyciele informatyki</p> <p>- nauczyciele przedmiotów</p>
SAMODZIELNOŚĆ	maj	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie pracy w sposób zaplanowany i usystematyzowany - kontrolowanie postępów w realizacji zadań - systematyczne aktualizowanie wiedzy i umiejętności 	1. UCZYMY SIĘ SAMODZIELNOŚCI	<p>1) metodą nauczania wpływającą na kształtowanie tej kompetencji jest karuzela; Niektórzy uczniowie mają problem z formułowaniem własnej opinii na dany temat – szczególnie wtedy, gdy wiedzą, że muszą wystąpić przed rówieśnikami. Metoda ta, odmiana dyskusji, pozwoli uczniom wypowiedzieć swoje zdanie oraz zapoznać się z opinią innych podczas pracy parach. Nauczyciel podaje uczniom temat do dyskusji. Dzielimy klasę na 2 zespoły ,które siedzą w dwóch kręgach naprzeciwko siebie. Na sygnał dany przez nauczyciela uczniowie z wewnętrznego kręgu przedstawiają w ciągu 5 minut swojemu partnerowi z kręgu zewnętrznego, jaka jest ich opinia na dany temat, jakie mają pomysły rozwiązań. Partner sporządza notatkę z rozmowy. Na hasło nauczyciela,</p>	<p>- nauczyciele przedmiotów</p> <p>- wychowawcy klas</p>

			2. SAMODZIELNOŚĆ W MYŚLENIU	krąg wewnętrzny przesuwa się o 2 krzesła i tym razem przedstawiciele kręgu zewnętrznego mówią, co sądzą na dany temat. Po kilku rundach uczniowie formułują wnioski, a jedna osoba zapisuje je na tablicy. 2) stwarzanie sytuacji na lekcjach zachęcających ucznia do stawiania pytań, samodzielnego formułowania problemów, wyszukiwania potrzebnych informacji, poszukiwania sposobów rozwiązania problemu, wykonywania zadań bez pomocy i kontroli z zewnątrz, przeprowadzania samokontroli, współuczestniczenia w korekcie pracy własnej	- wszyscy nauczyciele
			3. SAMODZIELNOŚĆ W DZIAŁANIU – SZKOLNY TYDZIEŃ ARTYSTYCZNY	3) uczeń planuje kolejne czynności, dobiera potrzebne materiały, narzędzia, świadomie i samodzielnie wykonuje pracę, sprawdza i koryguje efekt własnej pracy	- wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego

Formy sprawdzające realizację projektu:

- obserwacja zachowania uczniów klas 4-8 prowadzona przez wszystkich nauczycieli przedmiotów,
- dzielenie się wiedzą z wychowawcą klasy, informacje zwrotne na temat stopnia realizacji zadań i opanowania umiejętności (wszyscy nauczyciele),
- sprawozdania z realizacji zadań (plakat, mapa mentalna, tabela, itp.) przygotowane przez samorzędy klasowe i wyeksponowane w sali lekcyjnej lub pozostające w dokumentacji wychowawcy/nauczyciela, potwierdzenie prezentacji prac zespołu klasowego na spotkaniu z rodzicami (wpis w dzienniku elektronicznym),
- informacje zwrotne dotyczące realizacji projektu kompetencji miękkich zamieszczone w semestralnych sprawozdaniach nauczyciela/wychowawcy,
- podczas uroczystości szkolnych wynikających z planu pracy szkoły, organizowanych dla uczniów klas 4-8, nauczyciele prowadzący spotkania podkreślą w rozmowie z uczniami znaczenie kompetencji miękkich dla pracy zespołowej, której rezultatem jest przygotowana uroczystość,
- w wybranych losowo klasach zostaną przeprowadzone ankiety sprawdzające stopień opanowania kompetencji miękkich.

Rola rodziców w kształtowaniu kompetencji miękkich:

Rodzina to pierwsze i najważniejsze środowisko społeczne, w którym przebiega proces rozwoju dziecka i jego uspołecznienia. Funkcjonowanie rodziny w dużym stopniu zależy od wzajemnych więzi między jej członkami, a zwłaszcza rodzicami i dziećmi. Zatem rodzice w pracy nad kształtowaniem kompetencji miękkich powinni:

- akceptować dziecko takim, jakie jest,
- współdziałać z dzieckiem, wspierać je, dawać możliwość wyboru i decydowania,
- uznawać prawa dziecka na równi z jego obowiązkami,
- twórczo spędzać czas z dzieckiem (np. gry planszowe, gry i zabawy na świeżym powietrzu),
- wspierać je i zachęcać do brania udziału w akcjach charytatywnych na terenie szkoły (np. festyny, kiermasze),
- uczestniczyć wraz z dzieckiem w organizowaniu uroczystości klasowych,
- zachęcać do organizowania pomocy koleżeńskiej dla uczniów nieobecnych w szkole (wzbudzanie zainteresowania powodami nieobecności w szkole, pożyczanie zeszytów, przekazywanie informacji, itp.).